

1. КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА ТРАФИКЪТ НА ХОРА И КОЙ Е ЖЕРТВА НА ТРАФИК НА ХОРА?

Трафикът е грубо нарушение на правата на човека и тежко престъпление, засягащо жени, мъже и деца. Настоящите насоки са предназначени за специалисти, които са в контакт с евентуални жертви на трафик на хора чрез реактивно, проактивно разследване или чрез пряко съобщаване от страна на жертвата или други хора. В насоките се дава кратък общ преглед на престъплението трафик и преглед на мерките за помощ, контактите за помощ и подпомагане и общите принципи за подпомагане на жертвите при наказателно производство.

За да бъде определена дадена ситуация като престъпление „трафик на хора“, тя трябва да отговаря на три условия: действие (т.е. набиране), начин (т.е. чрез сила или измама) и цел.

Трафик на хора според законодателството на Република България е всяко деяние, с което се набират, транспортират, укриват или приемат отделно лице или групи от хора с цел да бъдат използвани за развратни действия, за принудителен труд, за отнемане на телесни органи или за да бъдат държани в принудително подчинение независимо от съгласието им. Като по – тежко наказуеми от закона са предвидени

случаите, когато трафикът е осъществен спрямо лице, ненавършило 18 годишна възраст, когато е използвана принуда или въвеждане на лицето в заблуждение, когато деянието е извършено чрез отвлечане или противозаконно лишаване от свобода, когато е използвано състояние на зависимост, злоупотреба с власт, или чрез обещаване, даване или получаване на облаги. С по – висока санкция е деянието, което е извършено по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група. Криминализирано е и набирането, укриването и приемането на отделни лица или групи от хора и превеждането им през границата на страната, с целта, посочена по – горе. Наказуемо от закона е и такова деяние, извършено спрямо бременна жена, с цел продажба на детето. Наказва се и всеки, който използва лице, пострадало от трафик на хора, за развратни действия, за принудителен труд, за отнемане на телесни органи или за да бъде държано в принудително подчинение независимо от съгласието му.

Показатели за трафик:

Не всички показатели са налице във всички ситуации, включващи трафик на хора, но са полезни за използване в процеса на разследване.

Условия на труд/живот	Психично здраве / поведение	Физическо здраве	Липса на контрол	Друго
Не може да напусне работа, движението се контролира	Страхува се, проявява безпокойство, депресия, подчинение, напрежение или е нервно / параноично	Има наранявания от нападение / мерки за контрол и няма достъп до медицински грижи	Има съвсем малко или никакви лични принадлежности	Твърди, че е само на гости и не може да обясни къде пребивава / на какъв адрес
Принудено да работи при определени условия, принуждавано към подчинение чрез наказания	Избягва контакт с очи	Изглежда недохранено или проявява признаци на постоянно излагане на вредни химикали	Няма контрол върху своите пари, никакви финансови ресурси или банкови сметки	Не знае адреса си на местоживееене или месторабота
Получава малко или никакво заплащане или няма никакъв достъп до заработеното от него	Не се доверява на властите	Проявява признаци на физическа и/или сексуална злоупотреба, физическо ограничение, държане в затворено пространство или мъчения	Няма контрол върху своите документи за самоличност (лична карта или паспорт)	Действа все едно е инструктирано от някой друг
Работи дълго и/или в необичайно време за продължителни периоди			Не му е разрешено или не може да говори за себе си (трето лице може да настоява да присъства и/или да превежда)	В разказа му има множество непоследователни моменти

Няма право на почивки или е подложено на необичайни ограничения на работа			Не може да общува свободно с други хора	Смята, че трябва да работи против волята си
Има голям дълг и не може да го изплати				Има фалшиви документи за самоличност или за пътуване
Е наето с лъжливи обещания относно характера и условията на работа				
Строги мерки за сигурност на работното място и/или местоживеенето (например матови прозорци, заковани с дъски прозорци, решетки на прозорците, бодлива тел, охранителни камери и др.)				

2. Помощ и подкрепа

- Жертвата има право на помощ и подкрепа веднага щом специалист, влязъл в контакт с лицето, има съмнение, че то може да е жертва на трафик на хора.
- Жертвата има право на помощ и подкрепа преди и по време на наказателното производство, както и за съответен период след приключването на производството.
- Жертвата има право на услуги незабавно, без да се налага да чака отговор на съобщението за престъпление от полицията или прокуратурата.
- Помощ и подкрепа се предоставят, само ако жертвата се съгласи на това, ако не желае да получи услугите, те няма да ѝ бъдат предоставяни.

Контакти за помощ

Услуги, предназначени за жертви на трафик на хора, се предлагат от:

Министерство на вътрешните работи чрез съответните подразделения на полицейските служби, Национална комисия за борба с трафика на хора, Местни комисии за борба с трафика на хора, Агенция за социално подпомагане, Държавна агенция за закрила на детето, Прокуратура на Република България, Държавна агенция за бежанците.

Ако жертвата на трафик на хора не желае да се свърже с полицията или друг държавен служител, има възможност да осъществи контакт с НПО, която работи в тази област:

1. Фондация „Асоциация Анимус“ – гр. София 1000, ул. Екзарх Йосиф № 85
Тел./Факс: +359 2 9835205; 9835305; 9835405
www.animusassociation.org

2. Национален горещ телефон за пострадали от насилие
От чужбина: +359 2 981 76 86; от страната - 02 981 76 86

3. Фондация „SOS Семейства в риск“ – отделен кризисен център за жертви на трафик
гр. Варна, ул. Синчец №21; тел: 052 609 677; 052 613 830
E-mail: sfda@mail.orbitel.bg; sos@ssi.bg

4. Фондация „Център Надя“, София – гр. София 1000, ул. Г. Бенковски 12А, вх. А
тел: 02 981 93 00; 02 980 41 74
E-mail: office@centrenadja.org; centrenadja@abv.bg

Организации – членове на Алианса за защита от насилие, основано на пола, които предоставят услуги за жертви на насилие, основано на пола, и жертви на трафик в България

5. Български център за джендър изследвания, София
Тел.: 0879 13 30 21, 0896 44 90 48
E-mail: office@bgrf.org

6. Женско сдружение „Екатерина Каравелова“ – гр. Силистра
Консултативен център: тел: 086/820 487; кризисен център: тел: 086/821 495
E-mail: ceta@mail.bg

7. Фондация „Пулс“ – гр. Перник
тел: 076/60 10 10, 076/60 33 60
E-mail: pulse.women@gmail.com

8. Фондация Х&Д Джендър перспективи – Димитровград и Хасково,
Хасково тел: 038/62 46 85, +359878 56 76 59
Димитровград тел: 0391/2 50 55, +359878 56 76 59
E-mail: hdgender@gmail.com

9. Асоциация „Деметра“, Бургас
Център за превенция на насилието: тел: 056/ 82 52 05
E-mail: demetra@unacs.bg

10. Асоциация „Ная“ – гр. Търговище
тел: 0601/6 70 25
E-mail: naia_s@abv.bg

11. Център „Отворена врата“ - Плевен

тел: 064/846 713

E-mail: opendoor_centre@hotmail.com

12. Сдружение Център Динамика – гр. Русе

тел: 082/ 82 67 70, 0879 45 35 03

E-mail: centre_dinamika@abv.bg

3. СПЕЦИАЛНО ТРЕТИРАНЕ И ЗАЩИТА ПРИ НАКАЗАТЕЛНО ПРОИЗВОДСТВО

- Доказателствата са много важни в наказателното производство. Специалистът следва да насърчи евентуалната жертва на трафик да запази необходимите доказателства. При физически наранявания да изпрати лицето на лекар, за да бъдат освидетелствани нараняванията, като се увери, че те са правилно документирани. Ако е необходимо, да бъдат направени цветни снимки на нараняванията. Също така, да се запазят всички документални доказателства – заплашителни писма, съобщения и др. Да се запази всичко, което би могло да се използва, за да се докаже злоупотребата, на която е било подложено лицето.
- Важно е избягването на вторично виктимизиране и подпомагането на жертвата в наказателното производство. Процедурите в полицията, прокуратурата или съда не следва да причиняват нови травми на жертвите. В случаите, когато става въпрос за непълнолетни лица, трябва да има въведени удобни за децата процедури.
- Ако лицето няма средства, за да си наеме адвокат, то има право на правна помощ от държавата. За да я получи, то следва да се свърже с органа, който води производството.
- На лицето, за което има съмнения, че е жертва на трафик, следва да бъде предложен и предоставен срок за размисъл от 30 календарни дни, за да реши дали желае да сътрудничи на следствените органи или прокуратурата.
- На лице – чужденец, което се счита за жертва на трафик и сътрудничи в наказателното производство, може да бъде издадено разрешение за временно пребиваване, ако са изпълнени съответните законови условия.
- Ако лицето не говори езика на страната, то може да участва в производството с помощта на преводач.
- Жертвата има право да представя доказателства, да подава молби и жалби в наказателното производство.
- Жертвата има право да предяви граждански иск в наказателното производство, като за целта не е нужно да се обръща към отделен съдия по гражданско-правни дела.